Lewyn kappale -tauti

Lääkärikirja Duodecim 29.1.2023 *Neurologian erikoislääkäri Sari Atula*

- Yleistä
- Lewyn kappale -taudin oireet ja taudinkulku
- Lewyn kappale -taudin tutkimukset
- Lewyn kappale -taudin hoito ja ehkäisy
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Lewyn kappale -tauti on toiseksi yleisin rappeuttava aivosairaus <u>Alzheimerin</u> taudin jälkeen. Sen varsinaista syytä ei tiedetä.
- Lewyn kappale -taudin oireet kehittyvät hitaasti ja alkavat tyypillisesti vireystilan vaihteluilla, hahmotusongelmilla ja yksityiskohtaisillakin näköharhoilla. Näihin liittyy myöhemmin Parkinsonin taudin piirteitä.
- Diagnoosia osataan usein epäillä jo tyypillisen taudinkuvan pohjalta.
- Lewyn kappale -taudin hoito on oireenmukaista.

Yleistä

Taudin esiintyvyydeksi on Suomessa yli 75-vuotiailla arvioitu 5 % ja noin 20 % kaikista tämän ikäisten muistisairauksista.

Tauti alkaa useimmiten yli 65-vuotiaana ja on hieman yleisempi miehillä kuin naisilla.

Se on saanut nimensä mikroskoopilla havaittavien solunsisäisten Lewyn kappaleiden mukaan, joita esiintyy myös <u>Parkinsonin taudissa.</u>

Lisäksi puolella potilaista on aivoissa samanaikaisia <u>Alzheimerin taudin</u> muutoksia, joten näissä taudeissa on paljon yhteneviä piirteitä.

Lewyn kappale -taudin oireet ja taudinkulku

Lewyn kappale -tauti alkaa hitaasti. Ensioireena voivat olla älyllisen toimintakyvyn heikentyminen sekä tarkkaavuuden ja vireystilan vaihtelut. Taudille tyypillinen piirre ovat toistuvat näköharhat, jotka voivat olla hyvinkin yksityiskohtaisia.

Tämän lisäksi taudinkuvaan kuuluu <u>Parkinsonin taudin</u> piirteitä, kuten liikkeiden hidastumista, jäykkyyttä ja kävelyhäiriöitä. REM-unen aikaisia käytöshäiriöitä tavataan myös usein. Lyhyitä tajunnanmenetyskohtauksia voi esiintyä, samoin kaatumisia, sekavuutta ja käytösoireita. Muistiongelmat kehittyvät tavallisesti vasta taudin edetessä.

Tauti etenee pikkuhiljaa ja johtaa omatoimisuuden menetykseen, vuodehoitoon ja lopulta menehtymiseen keskimäärin noin 8 vuodessa.

Lewyn kappale -taudin tutkimukset

Lewyn kappale -taudin oireet ovat sille tyypillisiä ja johdattavat epäilyt usein oikeaan suuntaan.

Aivojen magneettikuvassa muistialueet, jotka pienentyvät Alzheimerin taudissa, säilyvät usein normaaleina. Muutenkaan kuvauksessa ei löydy juuri tälle taudille tyypillisiä piirteitä. Isotooppikuvauksessa nähdään muutoksia aivojen tyvitumakealueella, kuten

myös Parkinsonin taudissa.

Muitakaan Lewyn kappale -taudille tyypillisiä verikoe- tai kuvantamislöydöksiä ei ole, vaan diagnoosi perustuu pitkälti taudinkuvaan ja nimenomaan Alzheimerin taudin muutosten puuttumiseen magneettikuvauksessa.

Lewyn kappale -taudin hoito ja ehkäisy

Lewyn kappale -taudille ei ole olemassa ehkäisevää, parantavaa tai pysäyttävää hoitoa.

Potilaat ovat poikkeuksellisen herkkiä tietyille psyykenlääkkeille, vaikka niitä voitaisiin tarvita esimerkiksi sekavuuteen ja käytösoireisiin. Lääkkeet voivat aiheuttaa sekavuutta ja kävelykyvyn heikentymistä jo pieninä annoksina. Osa psyykenlääkkeistä onneksi sopii tätäkin tautia sairastaville ja niistä saadaan myös hyötyä.

Parkinsonin taudin lääkkeet, joista voisi muuten olla hyötyä Parkinsonin taudin kaltaisissa oireissa, voivat lisätä sekavuutta ja harha-aistimuksia. Lääkehoito onkin hyvin haasteellista.

Alzheimerin taudin lääkkeistä on todettu olevan hyötyä taudin aiheuttamiin käytösoireisiin, mutta niillä ei ole virallista myyntilupaa Lewyn kappale -taudissa.

Fysioterapia on tärkeä hoitomuoto taudin aiheuttamien kävely- ja tasapaino-ongelmien vuoksi, ja se tulisi aloittaa jo varhaisessa vaiheessa, jotta liikuntakyky saataisiin säilytettyä mahdollisimman pitkään.

Artikkelin tunnus: dlk01105 (026.023) © 2023 Kustannus Oy Duodecim